

- Filmurin er loyalur út í æsir.

Tað var mín niðurstoða eftir friggjakvöldið at hava sæð filmin "1700 metrar frá framtíðini". Ein dokumentarfilmur, danska filmslistakvinnan Ulla Boje Rasmussen hevur gjørt um bygdina Gásadal.

Nú eru vit ikki so forvand við dokumentarfilmur um Føroyar. Men hetta er so ein av teimum fáu, sum hvørki romantiserar, láturligger ella tekur synd í fólk. Einku við at sita og eta seyðarhövd ella fara upp á gólv. Tað er ein lýsing av Gásadali, soleiðis sum lívið nú einaferð er har. Hetta tori eg at pástanda uttan at vera serliga kend við Gásadal.

Ulla Boje Rasmussen valdi at gera eina lýsing av Gásadali, tí tað er einasta bygd í Føroyum uttan vegasamband - útoyggjarnar undantiknar.

Og tað hevur hon gjørt uttan at taka støðu til, um framtíðin verður betri ella verri.

VÆL LÝST

- Eg haldi, hon hevur fingið væl burtúr. Alt, sum tey tóku pp, er sjálvandi ikki komið við, men hon hevur verið heppin við at fingið tað við, sum sigur mest.

Hetta sigur Pauli Jacobsen, yngsti maður í Gásadali. Eins og til dagligt í Gásadali hevur hann stóran leiklut í filminum. Tí tað er hann, sum avgreiddir tyrluna, ið hevur so nógv at siga fyri bygdina.

Paula dæmar væl, at filmurin ikki romantiserar, men bert vísir bygdarlívið við sínum góðum og ringum síðum. Ulla hevur virt bygdarlívið, sum tað er, heldur Pauli.

ÆRLIGT

Filmurin er bygður upp við brotum úr bygdarlívnum mest í dag, men okkurt frá eldri tíð er eisini við.

Tað var ógvuliga sterkt, tá John Joensen greiddi frá, hvussu hann hevði tað eina ferðina, eftir at ein drongur var dottin oman. Ikki fyrr enn fleiri ár seinni segði hann nøkrum frá, at hann misti svøvnin av hendingini og fór at fleyga nátt eftir nátt fyri at koma í rættlag aftur.

Jarðarbrúkið hevur altíð verið eitt og alt í Gásadali. Seyur og neyt. Framvegis verða bæði oksar og seyður flutt norð á Víkar.

SMÁBYTT JORÐ

Sum so nógv aðrastaðni hava tey havt stórar trup-

Sjáldsama loyal

Ærligari lýsing er neyvan nakrantíð gjørd á filmi um Føroyar

Filmsleikstjórinn Ulla Boje Rasmussen var fegin um at hitta sínar samstarvsfelagar í Gásadali aftur. Her er hon saman við postmanninum Solberg Henriksen

Nøkur gásadalsfólk vóru friggjadagin hóast ódnarveður komin til fyrstu sýningina av filminum, teirra millum Pól Sigmund, einasta barnið í Gásadali. Eftir sýningina takkaði Ulla øllum, sum høvdu lutikið, og tey fingi blómur. Uttast til høgru á myndini er Andreas Fischer-Hansen, sum filmaði saman við Ullu

ulleikar av nógvum uttanbiggjajørð. Tey sluppu ikki á sínar egnu teigar uttan at koyra tvørturum hjá onkrum, sum búði í Danmark ella USA. Men beint sum filmurin varð uppstikin, vóru teir frá Matrikulstovuni og ummatrikuleraðu, og tað framstigið er við í film-

inum. Gamalt og nýtt er hvørt um annað í bygdarlívnum. Tey ganga á fjall, sum tey altíð hava gjørt, og beint komin á rättina noyðist Pauli at hugsa um tyrlutenastuna og tekur sína flytharu telefon upp úr lummanum.

ANNAR HEIMUR

Sjónvarp hava tey sum flestu aðrar bygd. Bygdarlívið víkir ikki so lítið frá tí heiminum, sjónvarpið fyri tað mesta vísir.

Áskoðanirnar eru ymiskar um at fáa bergholið, ið er 1700 metrar frá framtíðini,

sum heitið á filminum sigur. Nøkur virði fara fyri skeytið, men annað er at fáa afturfyrir. Tað verður meira liviligt og lættari at koma til og frá.

ÚTSETT

Ógvuliga gott var skifti var

frá dreyminum um at fáa betri møguleikar at vera saman við børnum og abba- og ommubørnum til tíðindini í útvarpi og sjónvarpi um figgarlógina, ið varð nógv skorin niður - ikki minst á samferðsluøkinum. Bergholið fór longur út í framtíðina.

Tyrlan hevur stóran týðning fyri slík smápláss. Mundu ikki fleiri smábygdur verið avtoftaðar, var tyrlan ikki komin? Sjálvt ein gravmaskina kann flytast við tyrlu, verður maskinan tikin sundur og flutt í smáum og onnur vekt annars tikið úr tyrluni. Bilur er eisini komin loftvegis til Gásadals. Pauli, sum átti bilin, fekk trupulleikar, tá tað kom fram í bløðunum, at hann koyrði uttan nummarplátu.

Tyrlusambandið er gott at hava, men flutningurin til fots verður ikki nervaður av veðri og vindi. Postmaðurin Solberg Henriksen fírir ikki fyri at fara til Biggjar eftir postu, soleiðis sum hann hevur gjørt í nógv ár.

Soleiðis fáa vit við filminum innlit í bygdarlívið. Soleiðis sum tað bara er. Tað bleiv til ein góðan film, tí Ulla Boje Rasmussen hevur verið so loyal yvirfyri gásadalsfólki. Men eisini tí at gásadalsfólkini hava havt fult álit á henni, tá filmurin varð gjørdur. Tað álituð er sjónligt.

ØLL BOÐIN TIL SÝNINGINA

Gásadalsfólk vórðu boðin til fyrstu framförsluna av filminum í Norðurlandahúsinum friggjakvöldið, og umframt at takka legði Ulla har dent á, hvussu væl tey høvdu tikið ímóti henni.

Av teimum 16 fólkunum, sum nú búa í Gásadali, vóru sekd komin til Havnar at síggja filmin. Og tað var at leggja nakað fyri, tí henda dagin var vindmegi 32. Hini gásadalsfólkini hava kortini havt høvi til at síggja filmin, tí sunnukvöldið var Ulla í Gásadali og sýndi filmin í skúlanum.

Randi Jacobsen

Myndir: Kalmar